

ONDERWIJS

De beste scholen

WAAR HALEN LEERLINGEN DE HOOGSTE CIJFERS? WELKE SCHOOL DOET NET DAT BEETJE EXTRA? EN: CONFESSIONELE SCHOLEN ZIJN VAAK ECHT BETER

Binnenkort gaan kinderen – en hun ouders – weer massaal op zoek naar een middelebare school. *Elsevier* helpt bij de keuze door de prestaties van alle scholen te vergelijken. Met als resultaat zestien winnaars. Bijzondere scholen doen het vaak beter dan openbare. Ook nemen ze in de grote steden meer immigranten op.

Arthur van Leeuwen en Gaby Vullings
Foto's Otto Snoek

Wat is een goede school? Is dat de plaats waar slimme kinderen onder strenge tucht de hoogste cijfers halen van Nederland? Waar kinderen uit een milieu van analfabeten als door een wonder hun havo-diploma halen? Of is het de plek waar iemand zes jaar mag schaven aan artistieke talenten? Waar persoonlijke ontwikkeling telt en hoge cijfers op de tweede plaats komen. En: is het ook de school waar ze de levensopvatting van thuis terugvinden?

De rij van gewetensvragen is makkelijk uit te breiden met minder zware, maar toch belangrijke kwesties. Kunnen ze op de fiets naar school, is het er veilig? Bekommeren de leraren zich buiten de klas om de kinderen, zijn die leraren goed in hun vak? Is het gebouw niet te somber, hebben ze een mooie gymzaal, staat in de kantine een mand frisse appels of domineert de vette hap?

Ga er maar aan staan. Voor al die ouders en hun kinderen die de komende tijd op strooptocht gaan langs open dagen en voorlichtingsavonden, zet *Elsevier* evenals voorgaande jaren alle middelbare scholen van Nederland op rij. Bijna zevenhonderd, per provincie en woonplaats geordend.

Om houvast te bieden bij de keuze zijn de scholen soort bij soort vergeleken en beoordeeld op hun prestaties. Van het gymnasium tot de 'basisberoepsgerichte leerweg' in het vmbo (zie pagina 41 tot en met 60).

Elke school krijgt van *Elsevier* twee beoordelingen. Het eerste oordeel betreft de 'harde' prestaties van de school: het per-

centage leerlingen dat zonder zittenblijven in de derde klas komt, het percentage leerlingen dat onvertraagd het diploma haalt en het gemiddelde eindexamencijfer.

Harde cijfers zeggen echter niet alles. Het tweede oordeel betreft daarom de zogeheten toegevoegde waarde van de school. Daarbij tellen niet alleen die cijfers, maar ook de achtergronden van de schoolbevolking. Dat wil zeggen: een school waar naar verhouding veel leerlingen met een taalachterstand of uit een economisch zwak milieu het examen halen, krijgt bonuspunten. De redenering is dat

een school met achterstandsleerlingen meer moeite moet doen om goede resultaten te boeken dan een witte school met louter Nederlands sprekende kinderen uit welgestelde gezinnen (zie voor verdere uitleg de 'Leeswijzer' op pagina 40).

Schoolkeuze

Zowel de 'harde' cijfers als de toegevoegde waarde zijn belangrijk bij de schoolkeuze. Enerzijds is het goed te weten of een school het beste uit zijn leerlingen haalt en niet dat beetje extra doet. Anderzijds telt uiteindelijk slechts één resultaat voor het welslagen van de leerling na school en dat is: een diploma, met hoge cijfers.

De gebruikte gegevens zijn afkomstig van de Inspectie van het Onderwijs en vormen de basis voor de 'kwaliteitskaarten' die jaarlijks op internet verschijnen (www.kwaliteitskaart.nl). Per school is daarop waardevolle informatie te vinden. Maar de Inspectie vergelijkt de prestaties van een school alleen met landelijke gemiddelden, beoordeelt alleen de toegevoegde waarde en velt geen eendoordeel per school.

Elsevier vergelijkt daarentegen wel de harde prestaties van alle scholen, en berekent ook een eendoordeel per school gebaseerd op de toegevoegde waarde. Dat is handiger bij het kiezen.

Zestien scholen prijken dit jaar op de lijst van beste scholen (zie 'De beste scholen' hiernaast). Dat wil zeggen dat ze minimaal voor een van de twee eendoordelen, over de harde cijfers of de toegevoegde waarde, de hoogste score halen: twee plussen. Vijf scholen behalen de ereprijs, doordat ze voor de beide

DE BESTE SCHOLEN 2004

		harde cijfers*	toegevoegde waarde**
vwo			
Sittard	Trevianum Scholengroep, gymnasium (rk)	++	++
Hulst	Reynaertcollege (rk)	++	+
Ede	Marnix College, gymnasium (sw)	++	onbekend
's-Gravenhage	Christelijk Gymnasium Sorghvliet (pc)	+	++
havo			
Dronten	Almere College (op)	++	++
Hulst	Reynaertcollege (rk)	++	++
Middelburg	CSG Walcheren (pc)	++	+
Kampen	Almere College (op)	+	++
vmbo-gt			
Wellerlooi	Valuis College, lokatie De Hamert (sw)	++	++
Barneveld	CSG Johannes Fontanus College (pc)	++	+
Lekkerkerk	Driestar College, lokatie Rehoboth (ref)	++	+
Assen	Gomarus College (ger)	+	++
Leeuwarden	Gomarus College (ger)	+	++
's-Gravenhage	Openbare Stevin College, lok. Zuidlarenlaan (op) o	+	++
vmbo-bk			
Rijnsburg	Wellantcollege (pc)	++	++
Borne	SG Twickel (rk)	++	+

*op=openbaar, pc=protestants, rk=rooms-katholiek, ab=algemeen-bijzonder, sw=samenwerkingschool, ref=reformatorisch
** ++ = zeer goed, + = goed, o = gemiddeld

Trevianum Scholengroep (gymnasium), Sittard: het beste vwo

eendoordelen een dubbele plus score. Drie scholen staan twee keer in de lijst.

Scholen uit de vier grote steden in de Randstad dringen, net als voorgaande jaren, niet of nauwelijks door tot de top. Dit jaar staan twee Haagse scholen bij het rijtje: het Christelijk Gymnasium Sorghvliet en het Openbare Stevin College met de vmbo-afdeling voor de gemengde en theoretische leerwegen – de oude mavo. Aan die laatste school is goed te zien waarom het van belang is onderscheid te maken tussen harde cijfers en toegevoegde waarde (zie ook pagina 53 voor de behaalde resultaten in detail).

Volgens het oordeel over de harde cijfers levert het Stevin College gemiddelde prestaties voor het vmbo. Niet goed, niet slecht. Het oordeel over de toegevoegde waarde, reke-

'Wie hier zit, is daar trots op'

Op tafel staat een grote vlaai: dit is Limburg. Het Trevianum, een van de grootste scholengroepen van het land, met havo, atheneum en gymnasium, doet het goed. Het is een Loot-school (Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport), met speciale aandacht voor zeer begaafde sporters.

Het bijzondere van deze scholengroep is dat de drie schooltypen apart zijn, apart worden bekostigd, maar in één gebouw zitten. Het gymnasium is een van de beste van Nederland. Komt dat door de wekelijkse vlaai? Voorzitter van de algemene directie Jan Hendricks (59) en directeur van het gymnasium Netty Beckers (52) weten ook enkele andere redenen voor hun succes.

'We hebben hier vastgehouden aan homogeniteit.' Ze zijn niet meegegaan met de onderwijsovername van de jaren tachtig en negentig dat alle leerlingen gelijk zijn. Alleen de 21 brugklassen zijn heterogeen, daar zit iedereen door elkaar. Vervolgens gaat de leerling naar de tweede klas van het voor hem geschikte schooltype en gezien de categorale status van de scholen is het niet makkelijk van het ene type naar het andere te switchen. Geen doorstroom dus. Als

een kind van het gymnasium naar het atheneum wil, is dat uitstroom.

Dit is een school met regels waaraan iedereen zich houdt, het is netjes en schoon. De onderbouw mag in vrije tussenuren niet naar buiten, omdat er dan geen zicht is op wat de leerlingen doen, en het contact met de buurt moet goed blijven. In de bovenbouw mag dat wel. De school beschikt over prachtige nieuwbouw, met ruimtes waar leerlingen én leraren rustig kunnen werken.

'Wie hier werkt, is daar trots op,' zegt Hendricks. Wie hier op school zit ook. Zijn betrokkenheid bij het personeel speelt zeker een rol in de goede sfeer. Een aantal leraren maakt wekelijks fietstochten, in Trevianum-tenu. Een andere groep loopt regelmatig hard, ook in die kleren. Het Trevianum-horloge dragen ze bijna allemaal. De school is niet voor iedereen: je kunt erheen met een Citoscore van 539 en hoger, en een goede studiehouding. Met het plaatselijk vmbo is een samenwerkingsverband. Twijfelgevallen kunnen daar naar een plusklas. Ontpoppen die leerlingen zich na een jaar toch als studje, dan mogen ze alsnog naar het Trevianum. **Liesbeth Wytzes**

Beste gymnasiasten

Gemiddeld examencijfer klassieke talen 2002

Koning Willem II College	Tilburg	8,23
Bornego College	Heerenveen	8,13
Reynaertcollege	Hulst	8,12
De Goudse Waarden	Gouda	8,09
CSG Het Noordik, lokatie Noordiksh.	Almelo	7,96
Lingecollege	Tiel	7,89
Dollard College	Winschoten	7,84
RSG Magister Alvinus	Sneek	7,82
Willem De Zwijger College	Bussum	7,79
Etty Hillesum Lyceum, lok.H.Boerhaavenv.	Deventer	7,76